

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
 pol leta . . . „ 28—
 četrt leta . . . „ 14—
 en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
 za pol leta „ „ 30—
 za četrt leta „ „ 15—
 za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 25 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon št. 360. Upravištvo je na Marijinem trgu št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
 loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
 naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Italijanska hujskanja proti Jugoslaviji.

Slovenska univerza.

Vprašanje slov. univerze spada med tiste slabosti, ki so bile dosedaj tipična last našega suženjstva. Vprašanje samo na sebi ne bi smelo niti obstojati, ako bi se naša celokupna inteligenca zavedala v polni meri dejstva, da smo z združenjem v enotno državo s Srbi in Hrvati dosegli eo ipso tudi vse kulturne pravice, katerih so bili naši južni bratje že pred ujedinenjem deležni.

Slovenci nikakor nečemo nastopati kot samostojna narodno-politična enota, pač pa hočemo uveljaviti svojo kulturno stopnjo s posebnim ozirom na naš narodno-politični položaj na severno-zapadnem braniku enotne jugoslovanske države.

Naša kultura sicer ni stara, saj je Anastazij Grün komaj pred dobrim polstoletem hotel prinesiti v tedanji deželni zbor vso našo literaturo v culici, vendar smo se brez vsake tuje pomoči povzdignili tako visoko, da se bodo naši potomci upravičeno čudili naši duševni energiji in našemu napredku v dobri največjih narodnostno-političnih bojih.

Slovenci se moramo kulturno osamosvojiti. To zahteva od nas narodna čast, če hočemo biti vredni politične svobode. Vsa naša kultura mora iti skozi kriterij najvišje kulturne inštanice, ki je — univerza.

Slovenska univerza v Ljubljani je torej nujna potreba, katere ne more zanikati niti največji centralist. Slovenci smo le del troimenega naroda, ki ima iste pravice kakor celokupni narod. Za 14 milijonov prebivalstva SHS pa nikakor ne zadostujeta dve univerzi. Zato je slovenska univerza ne samo potreba slovenskega plemena, ampak je tudi v interesu skupnih jugoslovanskih teženj po kulturnem napredku, torej tudi državna potreba.

Omnis amor incipit a se — zato hočemo navesti v naslednjem glavne praktične razloge z našega plemenskega, narodno in politično kulturnega stališča, ki pričajo o nujni potrebi slovenske univerze v Ljubljani.

Osvobojeno slovensko ozemlje, ki je po svoji legi zelo eksponirano Nemcem in Italijanom, ki bodo silili čez meje in skušali zavzeti važne (kulturne) pozicije, potrebuje veliko število akademično izobraženih ljudi. V slovenskem ozemlju se nahaja danes še okoli 1800 tujih uradnikov, ki opravljajo deloma državno, deloma privatno službo (inženirji, zdravniki itd.).

Zadostno produkcijo akademičnega naraščaja pa more povspešiti v pravem času edino domača univerza, in tu pride le Ljubljana v poštev kot sedež visokih šol v severno-zapadnem delu države SHS.

Slovenski visokošolci, ki so po večini izgubili vsled vojne 4 leta svojih študij, se nahajajo v kritičnem socialnem položaju. Slovenski dijaki se večinoma rekrutirajo iz srednjih in revnih slojev, ki ne morejo potrošiti mesečno do 900 kron za študij v Zagrebu. Tako čaka skoraj polovica dijaštva doma na otvoritev univerze v Ljubljani.

Univerza je predvsem naša stara zahteva, ki smo jo ponavljali skozi dolga desetletja v zakonodajnih avstrijskih zborih, kateri mora sedaj ugotoviti naš narodni parlament v Beogradu.

Z veseljem in zadoščenjem obenem smo sprejeli vest iz Beograda, da le ministrski svet votiral 1.400.000 kron za našo univerzo. Slovenci imamo že dva fonda za univerzo: deželni fond, ki znaša danes 717.000 K in fond mestne občine ljubljanske. Z obrestmi teh dveh fondov smo dosedaj podpirali slovenske znanstvenike na tujih univerzah in si tako vzgojili potrebne učne moči za pravniško in modroslovno fakulteto in za tehniko. Danes razpo-

lagamo z 19 visokoškolskimi profesorji in docenti, ki so brez strehe in katere se Zagreb brani sprejeti. Lahko se takoj otvori bogoslovna, modroslovna, pravniška fakulteta in tehnika, medicinska pa v jeseni.

V Sloveniji imamo danes slovenske ljudske in srednje (33 po številu) šole ter slovenski uradni jezik, nimamo pa univerze, kjer bi se izobraževali sposobni uradniki jezikovno in strokovno za upravne poklice. Univerza v Ljubljani je tudi neobhodna zahteva upravnih potreb v Sloveniji.

Naša zahteva po slovenski univerzi v Ljubljani ni nikak separatizem. Zahtevamo univerzo, ker hočemo živeti kot kulturno enakovreden del v Jugoslaviji. Na naši univerzi bo prostor za vsakega Jugoslavana in bo vsak lahko polagal izpite v svojem narečju. Izpitni in predmetni jezik bosta slovenščina in srbohrvaščina. Tako bi moralo biti tudi na zagrebški in belgrajski univerzi, da bo prehod za profesorje in dijake z ene univerze na drugo omogočen. Ekskluzivnost ne bi smela nikjer najti prostora. Zato tudi ni umestno, da je zagrebška univerza spremenila svoj jugoslovanski naslov v hrvatski.

Univerza v Ljubljani pa je tudi državna potreba, da se dobijo v najkrajšem času za vse panoge javnega življenja lastni sposobni ljudje, ki bodo nadomestili tujce.

Nadvse važno in vpoštevanja vredno je dejstvo, da mora naše visokošolsko dijaštvo študirati izven Slovenije, kar je iz praktično-ekonomski razlogov zelo žalostno za naše prehranjevalne razmere. Naša vlada je morala dati 170.000 K za podpore visokošolcem izven Slovenije, za Akademski dom pa 150.000 K, kar znaša letno 320.000 K. Kakor hitro je univerza v Ljubljani, odpadejo ti stroški in bo marsikdo mogel študirati na svoje stroške. Denar, ki bi ga morali

dajati v omenjene svrhe, naj ostane za našo univerzo. Stanovanja v Zagrebu so za naše revne dijake predraga. (Soba s hrano stane najmanj od 800—900 kron mesečno.) Zato so šli naši revni visokošolci raje na Dunaj in v Gradec, ker je tam mnogo ceneje, kjer pa so jih izključili od predavanj.

Končno je napačno naziranje, da bi bilo v interesu že obstoječih visokih šol, da se koncentrirajo. Univerza ne sme biti prenapolnjena, ampak mora biti število profesorjev, dijakov in učnih sredstev sorazmerno. V interesu zdravega kulturnega razvoja je tekma manjših univerz vedno velikega pomena.

Slovenska univerza v Ljubljani ni samo naša upravičena zahteva, ampak je tudi naša pravica, katero je priznal ministrski svet z votiranjem omenjene vsote.

Menda ni pri nas nobenega inteligenta, ki bi mislil drugače o slovenski univerzi.

Danes toraj lahko rečemo: imamo jo. Na nas je sedaj, da pokažemo, da smo zreli zanjo. Vse naše duševne in materijalne sile bi morale stati v njeni službi. Vsi manjši narodi so si ustvarili take zavode s pomočjo svojih mecenov. Tudi naša univerza bi jih rabila. Grki, Danci, Švedi in Amerikanci dajejo nam zgled, kako je treba skrbeti za višje kulturne zavode. Naj bi tudi slov. univerza našla dovolj domačih učenjakov — pa tudi povsod dovolj podpornikov.

Izgredi vsled nezadostne prehrane v Sevnici.

(Iz spomenice Narodno-Socialne Zveze na deželno vlado v Ljubljani.)

Aprovizacija je bila v Sevnici skrajno slaba. Posebno delavski sloji so trpeli veliko pomanjkanje. Skrajno nizke mezde so delavstvu onemogo-

VLADIMIR LEVSTIK.

36 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Po dolgi debati in s težkim srcem sta bila sklenila roditelja, da kaže skrbeti za neko mnogoličje, ter povabila venček primernih ljudi: V sijaju bele srajce in rdečega — nosi je renomiral doktor Ciril Divjak, rusobok grohotič in prvi nimrod našega mesta; kolega Skalon, beloglavi starina tukajšnjih juristov, mu je kimal z navidezno zanimanjem ter zehal v dlan; vzlic svoji zaspanosti je bil prišel, »da se ne bi zameril vladici«, ki je begala v njegovo golobjo domišljijo izza vseh ovinkov življenja. Častihlepni doktor Ante Košmelj, mlad eleganc z ostro črno bradico, jima je obračal hrbet in se rajši uveljavljal pri njunih prsatih in tolstobokih družicah; čakal je pravzaprav Dore Grabunčeve, delež z Egonom njeno milost in njeno preziranje, zakaj oba sta ji bila premalo bistre glave. Koncipijent Fabina, tridesetleten rjavolasec s skrbno česuljo in brki po novi angleški modi, je iztezal pred Nino svojo že malce rejeno, a čedno postavo; na licu, opaljenem od športa in zadnjih vojaških vaj, se mu je brala goreča želja, pogledati svoje šanse in jih zavarovati pred grofovimi vplivom na žensko srce. Egon se je hahljal z dvema poročnikoma, stranskima trabantoma svoje sestre, ki sta bila v nadi boljše menaže prevzela nalogo, zastopati blesk cesarjeve šuknje; vsa trojica se je šopirila v nalašč za nocoj priučen ele-

ganci ter opazala s skritim razočaranjem, da jo ima iz enega vira. Ura je udarila pet; njen zadnji zvok je utonil v šumenju gospe Tončke, v basu gospodarjev šal in v besedah občudovanja, s katerimi so gostje hvalili salonov praznični obraz.

Vsaka reč je bila na pravem kraju; z najvidnejše stene so migljali fraki lisičjih lovcev, bronasta vaza je zelenela na posebni mizici, sredi večje pri zofi pa je balancirala naga plesalka in strmela s popkom naravnost proti mestu, kamor naj bi sedel grof. Gospe so tipale, šušljale o cenah in zibale glave; Smučiklas je izprožil še nekaj dovtipov ter vselej sam intoniral smeh; toda razgovor je zastajal od minute do minute; napetost družbe je prehajala v drget. Na višku nestrpnosti se je začul pod okni topot ekvipaže; gospodinja se ni mogla premagati, da ne bi skočila pogledat Psa sta zalajala, zvonec je zapel, vsa srca so zamrla v tesnobi velikega trenotka; nihče ni pomnil, kaj je sledilo potem, le to so vedeli, da se je vse dvignilo s sedežev in je napolnilo salon vseobče kokodajsanje in gostolenje. Grof se je sukal z umerjeno dvorljivostjo, poljubljal roke na desno in levo ter se smehljaj s komaj vidnim premikanjem ust; overtura je potekla sijajno, v globoko zadoščenje gospe Tončke in njenega moža. Nato so sedli; v nizkem umevanju gospodinjinih razporedb je zavzel grof mesto nasproti plesalke ter jo obletel s finim strokovnjaškim pogledom, ki ga je storil damam še bolj interesantnega. Humanist je

poskrbel za smešen intermezzo: sanjalo se mu je, da jemljó gospodje v gotovih slučajih klobuke s soboj; v dokaz, kako sigurnega se čuti na parketu, si zunaj ni dal izpuliti popotnega cilindra, marveč ga je sukal v salonu toliko časa po rokah, da mu je nazadnje ušel pod sedalo. Nina je biihiknila, Smučiklas in Divjak sta že odprla usta, da bi se spustila v grohot nad profesorjevo smolo; toda grof je nadaljeval svoj pomenek z gospodinjo, kakor da se ni nič zgodilo, in vsa družba je storila pravočasno po njegovem zgledu. Že na oko je razodeval bitje iz finega sveta; mlajši gospodje so stregli na distinguirane geste njegovih rok ter poslušali njegovo nosljanje s paznostjo častihlepnih učencev.

»Na dvoru je živel,« je šepnila debeluhasta gospa Divjakova Nini v uho, ko je grof omenil nekaj podobnega. »Er hat Hofluft geatmet!«

V lepoti je daleč prekašal navzoče mladeniče; to se je poznalo damam na očeh. Igor Fabina je gledal z grenkim obupom, kako zaverovano meži Nina v visokoga gosta, zanj pa se niti ne zbrkne več, in doktor Košmelj je hvalil Boga, meneč, da Dora ne misli priti.

»Vse babnice nam bo zapeljal,« je razsojal Egon na tihiem. »Edina šansa je, da ga človek posnema.« Grofov monokelj in vozel kravate sta ga navdajala z občudovanjem; sklenil se je podvizati, da bo vsaj prvi za njim!

(Dalje.)

čale nakupiti si pod roko živila. Kon-
tingentiranega blaga in drugih najpo-
trebnejših živil sploh ni bilo dobiti.
Delavstvo ni dobilo skoro nič, ne iz
konzuma in ne od občinske aprovi-
zacije. Občinska aprovizacija je poši-
ljala delavce v tovarniški konzum. A
konzum je pošiljal ljudi na občino.
Tako je moledovalo delavstvo tukaj
in tam, in vedno brez uspeha.

Delavci in sevniške tovarne za
kopita so bili aprovizirani iz to-
varniškega konzuma. Lastnika tovarne
sta Nemca brata Winkler. V tovar-
niški aprovizaciji nimajo de-
lavci nobene besede. Vse uka-
zuje tovarnar, ki tudi popolnoma pro-
sto in po svoji volji razpolaga z ži-
vili. Delavci pa cele tedne in tedne
niso dobili ne moke, ne sladkorja ter
sploh nobenih živil.

V teh žalostnih prehranjevalnih
razmerah se je raznesla po Sevnici
vest, da je na sevniskem kolodvoru
en vagon moke, ki se bo odpeljal v
Gradec. Ko so lačni delavci to zve-
deli, so šli 9. januarja t. l. pogledat
na kolodvor. Res so našli na kolo-
dvoru vagon moke, ki je bil naložen
od mlinarja Suppanza v Sevnici in
naslovljen za Gradec. Kakor se je
pozneje zvedelo, je bila moka last
nemčurskih spekulativ v Brežicah, ki
so še v vojnem času dobili vtiho-
pljeno žito za visoke cene iz Ogrske
in prepustili mletev Suppanzu. Kako
so si ti nemškutarji izposlovali pri
okrajnem glavarstvu potrebno trans-
portno dovoljenje za Nemško Avstrijo,
do danes še ni pojasnjeno. Na vsak
način je bilo poslovanje okraj-
nega glavarstva v Brežicah
nepravilno, da dovoljuje nem-
škutarjem po cele vagone moke
izvažati v Gradec in kar je naj-
lepše, brez vednosti Narodne
vlade SHS v Ljubljani. Brez-
vestne spekulante je hotel okrajni gla-
var Koropec obvarovati škode, še več,
pomagal jim je na ta način, da si pri-
svoje oduševanje dobičke. Ne samo v
Sevnici, v celi Sloveniji stradamo kruha,
a nemčurjem se dovoljuje izvažati moko
v Nemško Avstrijo. — Delavstvo, ka-
kor tudi ostalo prebivalstvo Sevnice
je bilo vsled teh dejstev skrajno raz-
burjeno, ker je videlo, da se hoče
nemškutarje še naprej protežirati v
državi SHS. Kakor rečeno, delavci so
šli 9. januarja v Sevnici na kolodvor.
Tu jim je postajenačelnik in orožni-
štvo zagotovilo, da se do drugega
jutra do 8. ure ne bo moka odpeljala
iz Sevnice. Ko so delavci dobili za-
gotovilo, da ostane do drugega dne
moka v Sevnici, so takoj zapustili ko-
lodvor z namenom, da pridejo po moko
še drugi dan, ko bo vse bolj po-
jasnjeno, kako in kaj je z moko.

Dne 10. januarja zjutraj so šli vsi
delavci tovarne za kopita in tudi mnogo
druga sevniskega prebivalstva na ko-
lodvor, kjer so zahtevali, da ostane
moka v Sevnici in se razdeli izstra-
danemu prebivalstvu. Pri vagonu na-
loženim z moko so stali orožniki in
občinski sluga Senica. Delavstvo je ob

8. uri zjutraj odprlo ob navzočno-
sti žandarjev in občinskega
sluge vagon in spravilo moko
na varno v dvoje bližnjih skla-
dišč. Pri prevažanju moke je
delavstvo postopalo kar naj-
vestneje in celo šteló vreče.
Moko si je hotelo razdeliti delestvo
popoldne. Pred razdelitvijo moke ob
4 uri popoldne je prišel do delavcev
glavar in župan. Glavar je opozarjal
delavstvo, da moka mora v Gradec.
Ker je delavstvo tej glavarjevi izjavi
oporekalo, je končno glavar do-
volil, da se moka razdeli ljudem.
Delavci si naj izvolijo
svoje zaupnike, ki bodo delili
moko. Ko se je to zgodilo, se je
pričelo z razdeljevanjem. Na osebo
se je delilo po 2 kg in se je
vsakdo moral izkazati s krušno
izkaznico. Pri razdelitvi so bili
navzoči občinski sluga in žan-
darji. Okrajni glavar Koropec je od-
šel, ko je enkrat dovolil, da so moko
razdelili. Moka se ni plačevala na
mestu, ampak se je vsakogar zapisalo,
koliko je vzel.

Omeniti je še: Predno so šli dne
10. januarja delavci na kolodvor prev-
zemat moko, je šel delovodja Mihelič
k tovarnarju Winklerju povedat, da bodo
delavci zapustili delo in da gredo na
kolodvor po moko. Tovarnar je od-
govoril, naj delavci napravijo kar ho-
čejo. Ker tovarnar pravzaprav nič ni
brnil, so bili delavci v dobri zavesti,
da pravilno ravna. Tovarnarja Win-
klerja in delovodja Miheliča so potem
celo gledali, kako so delavci skladali
moko. Pri tem so se smejali in pri-
tijevali, da je prav kar delavci ravna.

Ko so 10. januarja zjutraj spravili
delavci moko na varno v skladiščih,
so šli pred Suppanzev mlin. Prepri-
čati so se hoteli, koliko ima Suppanz
pravzaprav moke na zalogi, da jo tako
lahko pošilja v Gradec. Pred Suppan-
zev mlin so šli z delavci tudi orož-
niki, ki so zahtevali, da gre v mlin samo
pet delavcev. Delavci so povelju orož-
nikov ugodili in je v mlinu le pet de-
lavcev pregledalo zaloge, dočim je
ostala množica čakala zunaj. Pri Sup-
panzu so našli 185 vreč moke. De-
lavski odposlanci so zunaj stoječi mno-
žici povedali koliko so našli, nakar se
je ljudstvo mirno odstranilo od mlina.
— Delavstvo se je hotelo tudi prepri-
čati, kakšne zaloge imajo trgovci v
Sevnici, ker je mlinar Suppanz rekel
delavcem Seničarju in Stegensku ml.,
naj gredo pogledat tudi k trgovcu
Cimperšku, ki ima baje velike zaloge.
Končno se je splošno govorilo tiste
dni po Sevnici, da imajo trgovci ve-
like zaloge sladkorja, ki ga pa nočejo
dati prebivalstvu. — Delavci so žu-
panu Smoletu, ki je bil ravnokar na
trgu, sporočili, da se hočejo prepri-
čati, kaj je resnice na vseh teh go-
voricah. Župan pri pregledovanju za-
log ni ugovarjal.

Osem delavskih zastopnikov je šlo
v trgovino k Cimperšku in pregledalo
zaloge, katere je Cimperšek radevolje
pokazal. Našlo se ni nič posebnega,

nakar so delavci mirno odšli. Od Cim-
perška so šli delavci v trgovino žu-
pana Smoleta. Ugotovili so, da ima
župan v svoji trgovini približno 100 kg
sladkorja, dalje sol in milo, ako ravno
je Smole preje trdil, da nima nič na
zalogi. Delavci so tudi iz Smoletove
trgovine mirno odšli in ni nihče ni-
česar vzel. K trgovcu Verbiču je šlo
pogledat le pet delavcev. Tu so dobili
40 vreč soli, večjo množino vžigalic
in žitne kave. Sol so dobili odjemalci
pri Verbiču le na ta način, da so mu
prinašali druga živila v zamenjavo.
Vžigalic in žitne kave pa sploh ni pro-
dajal. Navzlic temu, da so vedeli de-
lavci za to krivično razdeljevanje in
skrivanje neobhodno potrebnih pred-
metov, so odšli iz trgovine mirno in
niso ničesar vzeli. Pogledat so šli de-
lavci tudi k trgovcu Kristelstarklu, kjer
so našli lepe množine cikoriije, ki je
ni hotel prodajati. Tudi iz te trgovine
so odšli delavci mirno.

Podrobnosti glede pregledovanja
zalog pri trgovcih se navajajo pred-
vsem zato, da se ne bo reklo iz te ali
one strani, da je delavstvo nastopalo
po boljševisko. Vse se je vršilo
mirno in s privoljenjem župa-
novim. Razpoloženju razburjenega
prebivalstva odgovarjajoče je bilo to
pregledovanje zalog zelo pametno, ker
so se stem izpodbile vse pretirane
govorice o velikanskih zalogah. Tako
je bilo po pregledovanju zalog vse
pomirjeno, ker se je ugotovilo, da
vendarle ni vse res, kar se govori
po trgu.

Drugi dan 11. januarja so razde-
ljevali moko še onemu delu prebival-
stva Sevnice, ki še ni nič dobilo. Moko
je dobila tudi sodnikova žena. Vsa
razdelitev se je vršila pod
kontrollo občinskega sluge
in žandarmerije. Od vagona je
še ostalo 40 vreč, ki so še danes sprav-
ljene pri Suppanzu.

Vsak pameten človek bi mislil, da
je bila s tem potekom dogodkov vsa
zadeva končana. Ravnanje delavstva
je bilo utemeljeno psihologično. Ob-
lasti bi si imele le čestitati, da se je
vse izvršilo še tako mirno in v redu.
Le mirnemu razpoloženju de-
lavstva in sploh sevniskega
prebivalstva gre zasluga, da
ljudstvo ni vzklopelo do naj-
večjih izrazov ogorčenja proti
brezvestnemu postopanju
okrajnega glavarstva, ki po-
šilja izpred oči lačnih slo-
venskih revežev moko v Nem-
ško Avstrijo.

Vendar zgodilo se je drugače.
Orožništvo in okrajno glavarstvo, naj-
brže nahujskano od nemčurskih tiho-
tapcev, ki so bili ob mastne dobičke,
je pričelo nato naslednje dni divjati
po Sevnici s prusaškimi nasilji. Zgo-
dile so se stvari, ki so naravnost ne-
pojmljive za svobodno državo SHS.

Dne 12. januarja so nenadoma
aretirali orožniki posestnika Antona
Kolmana iz Šmarja pri Sevnici, ko je
šel k jutranji maši. Aretiran je bil zato,
ker je bil dozdevno glavni povzročitelj

prevzemanja moke na kolodvoru. Kol-
mana so orožniki odvedli v sevniške
zapore. Ko je ljudstvo zvedelo, da so
Kolmana zaprli, je šla velika množica
po maši na sodnijo in zahtevala, da
se Kolmana izpusti. Ravnanje je bilo
razumljivo. Vsakdo si je mislil: Okrajno
glavarstvo nam je hotelo naravnost
ukrasti moko. Sedaj, mesto da bi bil
okrajni glavar poklican na
odgovor, da pošilja moko v Nemško
Avstrijo, zapira po ukazu okrajnega
glavarja orožništvo človeka, ki se je
potegoval le za pravico izstradanih
ljudi. Jetničar je odprl zapore. Kolman
se je začetkom še branil oditi iz za-
pora, češ, saj nisem ničesar zakrivil,
ker ko bo vse pojasnjeno, me tako
takoj izpuste iz zaporov. Kolman je
posestnik in mu ne manjka živil. Po-
tegnil se je za ljudi, ker so se mu
smilili. Pri razdelitvi moke je takoj iz-
javil, da noče moke. Vzel je pozneje
moko le na prigovarjanje delavstva,
ki mu je reklo: Za nas si se pote-
goval in prav je, da dobiš tudi ti
moko.

Pri tem je značilno, da mu je jet-
ničar rekel: Še premalo ste rekvirirali.
Vprašat sem šel sodnika in sodnega
svetnika, kaj hočem napraviti. Ali naj
vas izpusim iz zapore, ali naj vas ob-
držim. Sodnik in svetnik sta rekla:
Mi ga nismo zaprli in ga tudi izpu-
stiti ne rečemo. Zato sem vas izpusil
iz zapore po tem, ker če onima dvema
nič ni mari, potem tudi meni ni.

Kolman se je slednjič udal pri-
govarjanju ljudi in odšel iz zapore.
Pred sodnijo so ga ljudje pozdravili
z vzkliki: Živijo Kolman! Za njim so
pritekli orožniki in ga znova aretirali.
(Konec prihodnjic.)

Jugoslavija.

Stavka železničarjev v Trstu in jugoslovanska propaganda.

Kako obrekujejo Italijani Jugoslo-
vane in kakšnih lokavih sredstev se
poslužujejo, smo videli posebno v
zadnjem času povodom stavke želez-
ničarjev v Trstu. Laški listi so pora-
bili takoj priliko in iskali krivca —
seveda pri Jugoslovanih, češ, da so
oni dali potrebne svote za uprizoritev
stavke med tržaškimi železničarji in
delavci. Sedaj pa poročata „Corriere
della Sera“ in „Secolo“, da je delavska
zveza (Confederazione del Lavoro)
poslala laškemu ministrskemu pred-
sedniku izjavo, da generalna stavka
in stavka železničarjev v Trstu nista
v nobeni zvezi s političnim položajem.
Edini povod je bila zaniknost itali-
janskega guvernerja v Trstu, ki je de-
lavstvu vse mogoče obljubil, toda ni-
česar ne storil. Tu se vidi, da niti
lastni rojaki niso z Italijani in z nji-
hovim gospodovanjem zadovoljni, pa
tudi vsa zlobnost in nesramnost la-
ških listov.

Puljski list „L' Azione“ za zati- ranje Jugoslovancev.

Laški listi, kateri so začeli izha-
jati še le po zasedenju primorskih po-

Slovensko žensko vprašanje.

II.

O ženski jugoslovanski organiza-
ciji govori jako lepo Ženka Frangeš
pod naslovom „Posestrimstvo —
zveza jugoslovanskih ženskih
društev“, (v zadnji šte. „Jugoslo-
vanske žene“). Misel za „Posestrim-
stvo“ se je pojavila z večjo silo dne
3. sivečana, ko so se sešla zagrebška
ženska društva pri meščanskem odbo-
ru na sejo, da mu pomorejo prosla-
viti pravoslavni božič. Prisotne so bile
Hrvice in Srbkinje. Namen „Pose-
strimstva“ bi bil, da se v njem zdru-
žijo vsa ženska društva. Naslov je bil
utemeljen s tem, da je 1. posestrim-
stvo jugoslovanski narodni običaj, 2.
simbol solidarnosti, 3. demokratično
ime. „Posestrimstvo“ bi bila zveza,
ki združuje v sebi vsa društva in vodi
skupne posle. Vsako društvo ohrani
svoja pravila in ima pravico, da je v
„Posestrimstvu“ zastopano. Sklenjeno
je bilo, da pojdeti dve zastopnici v
Belgrad in v Ljubljano, da se pogo-
vori o tem s Slovenkami in Srbkinja-
mi v Srbiji. Misel sama je uvaževanja

vredna in bo mogoče iz nje vzrastla
obširna organizacija jugoslov. ženstva.
O namenih tega združenja piše pisa-
teljica tako: „Tudi me žene hočemo
in moramo sodelovati pri zgradbi naše
države in z našim delom pripomoči,
da se ta nova zgradba utrdi. Vsaka
od nas mora čutiti, da ne sme biti
naš edini in najvišji cilj samo to, da
Jugoslavija obstoja. Ne smemo biti
zadovoljne samo s tem, da izpolnju-
jemo neki teritorialni prostor; mi ho-
čemo in moramo prinesiti človeštvu
novih trajnih vrednot, to pa moremo
samo tedaj, da delamo sami na sebi,
da kulturno napredujemo, da se kre-
pimo in pazimo, da bomo imeli zdrav,
silen, samozavesten narod. V tem pri-
zadevanju hočemo biti tudi me žene
vstrajne in zanesljive sotrudnice vseh
onih, ki jim leži bodočnost Jugosla-
vije in njena vrednost za človeštvo
na srcu.“

Vse za delo vnete in sposobne
žene so že pristopile kot članice v
kako svoje društvo. To je najboljša
znamenje, da hoče vsaka delati in da
se vsaka čuti kot članica ene velike
družine (jugoslovanske), do katere ima

svojo dolžnost, da jim pomore po
svoji zmožnosti, da se njen ugled po-
vzdigne in da vzraste nje življenje...“

Ker pa ni mogoče, da bi vsako
posamezno društvo izvršilo vse velike
naloge sedanjosti — zato je treba
skupne zveze vseh društev, ki naj se
imenuje — „Posestrimstvo“.

Načrt je lep in mislimo, da se bo
dal tudi izvršiti. Naše ženstvo se v
polni meri zaveda svojih dolžnosti do
mlade države; pa tudi država prizna-
va popolno enakopravnost žen in ji
daje vse pravice, ki jih imajo žene
drugih kulturnih držav. Ženska volilna
pravica — bo naraven dar prestanega
trpljenja in tu čaka vse ženstvo novo
polje dela.

„Posestrimstvo“, t. j. zveza
ženskih društev bo moglo delovati
uspešno le tedaj, ako bodo društva
dobro organizirana. In v tem oziru bi
Slovenke ne mogle pokazati najlepših
uspehov. Preveč malomestnih nazorov
je še zakrcanih v nas in mnogo ne-
potrebnih predsodkov zadržuje razvoj
naših ženskih sil. Vse to mora pasti,
ako hočemo iti v novo veliko življenje.

Naravnost neverjetno je, kako malo
ženskih imen najdemo n. pr. v so-
dobni naši literaturi. In vendar smo v
zadnjih letih povzdignili naše žensko
šolstvo in splošno vzgojo.

Drugod tvorijo pisateljice že va-
žen del novejšje književnosti. Isto opa-
žamo na drugih poljih. Oni veliki
strah pred javnostjo, kakor da bi bilo
sramotno javno povedati svoje pošte-
ne misli. Ta rezerviranost in brezbriz-
nost je naravnost nerazumljiva, ako
vidimo na drugi strani izredno mar-
ljivost in podjetnost naših žen, da se
uveljavijo v gospodarskem življenju in
veliko voljo, da pri predavanjih in v
raznih tečajih izpopolnijo svojo izo-
brazbo. Zato se nam zdi, da je vzrok
vse apatije in molčečnosti v tem, ker
Slovenke nimajo svojega pravega gla-
sila. Zdi se nam, da leži v našem
ženskem svetu zakopanih mnogo kul-
turnih sil, ki bi se prebudile, ako bi
našle svoje polje.

Imamo sicer „Jugoslovansko
ženo“, ki nas dobro predstavlja pred
tujino in je želeti, da je na njo naroče-
na vsaka naša inteligentna žena. Toda
v naš širši ženski svet ta revija ne bo

krajin, ne zaostajajo prav nič v hujškanju in imperijalizmu za listi kraljevstva. Prvenstvo gre pa gotovo pulskemu „L' Azione“, ki zahteva, da se močne manjšine jugoslovanske v Primorju kratkoma zatrejo, kajti 40 milijonov Italijanov ima pravico na naravne meje, katere potrebujejo, ker bi sicer postali proletarci med narodi. Italijanski „sacro egoismo“ z vsem svojim cinizmom in vso brezobzirnostjo.

Italijani proti Francozom in Amerikancem.

„L' Azione“ iz Pulja se pritožuje, da v Reki italijanske oblasti, zlasti mestni magistrat nimajo nobene pravice in ugleda. Dokler je bilo mesto pod Avstrijo, so Italijani strogo pazili na to, da so bili Jugoslovani brez izjeme izločeni iz javnih služb; odkar pa je Reka oporišče francoskega brodogradnja in vzhodne armade, prezirajo vojaška poveljstva italijanske oblasti, med tem ko podpirajo jugoslovanski element in ga skušajo uveljaviti tudi v javnem življenju. Francozi in Amerikanci so pač kmalu uvideli, kako je Reka „italianissima“ in vse kričanje in manifestiranje Italijanov ne bo tu ničesar pomagalo.

Grozeči konflikt med Italijo in Jugoslavijo.

Italija radi jugoslovanskih zahtev v težavnem položaju.

New York, 28. februarja. (CTU.) Hearstovo časopisje javlja iz Pariza: Vojna med Italijo in Jugoslavijo ogroža evropski mir. V krogih konference so na jasnem o posledicah, ki bi jih imel izbruh vojne med obema narodoma. Pripravljajo se, da vporabijo vsa sredstva, da preprečijo grozeči konflikt. Vsekakor pa stojita obe armadi na mejah. Iskra zadostuje, da se obnovi krvoprelitje, ki ga je gledal svet skozi štiri leta.

LDU. Curih, 28. febr. (CTU.) Vesti o konfliktu med Italijo in Jugoslavijo so zelo alarmantne. Domneva se, da je vojna jako blizu, ako se mogočni besedi zavezniskih velesil ne posreči, prisiliti obe stranki k zmernosti. „Zürcher Morgenzeitung“ poudarja, da bodo Italijani od jadranskega ozemlja dobili mnogo manj, kakor jim je svojčas ponujala Avstro-Ogrska za ohrano nevtralnosti, če bi Jugoslovani — in to je pričakovati — dosegli ugoditev svojih zahtev. Italijani bi dobili samo italijanski del južne Tirolske, ker bo Wilson prejkone mogel izvesti drugo točko svojega programa, po kateri se bo italijanska meja določila po jasni črti narodnosti. Ta razvoj je za Italijo velika prevara. Zaradi tega se more razumeti, da zahteva Italija izpolnitev londonskega dogovora. Italija, ki je imela do sedaj veliko srečo, da je vzlic vsem porazom napravila pri mirovni pogajanjih velik plen, kakor leta 1859. in 1866., se bo vrnila iz te vojne skoraj s praznimi rokami, ker ji razen Trentina ne bo pripadel niti ozek pas Primorja. Italija se je pokazala kot zelo nezanesljiva zaveznica in ona bi, ako se bi ugodilo njenim zahtevam ob Adriji in na Tirolskem, obrnila vse svoje moči proti zapadu, da bi pridobila

ozemlja, ki spadajo danes k Franciji in ki jih smatra za italijanska in katerim se do sedaj ni izrečno odrekla, kakor se ni odrekla Tunisu. Mirovna konferenca bo najbrže sklenila ljudsko glasovanje na spornih ozemljih. V tem primeru bodo nemški in ladinski deli južne Tirolske ostali pri nemški Tirolski.

Zakaj je Italija zaprla meje proti Jugoslaviji.

Laž o izgonu italijanske misije v Ljubljani in srbskem napadu na italijanski vlak.

Berlin, 1. marca. (Dun. k. u.) „Lokalanzeiger“ javlja iz Rotterdama: Iz angleških virov poročajo k jugoslovansko-italijanskemu sporu nastopno: 20. februarja so izgnali Jugoslovani italijansko misijo, ki je bivala v Ljubljani na podlagi mirovni določil. Naloga te misije je bila, da vredi tamošnje politične življenjske pogoje med Jugoslovani in Italijani. Kot vzrok izгона so navedli Jugoslovani, da Ljubljano ni smatrati več kot del Avstrije, potem ko je bila jugoslovanska država že pripoznana na mirovni konferenci. Radi tega je sklenila italijanska država, ki jugoslovanske države ne pripozna in razen tega tudi zanika, da bi jo bile pripoznale velesile, zapreti meje, ker si ni hotela na podlagi pogojev za premirje kar tako prilastiti pravice vojaškega, zasedanja. Drugo poročilo pravi da so dne 12. februarja vojaki v srbskih uniformah v Ljubljani napadli vlak z Italijani, ki so se iz avstrijske internacije vračali domov. Srbski vojaki so zažgali italijansko zastavo.

Skrivnostna italijanska misija in nje odhod iz Ljubljane.

Italijanska brezlična sporočevalnica je dne 28. februarja v ves svet poslala vest, da je ljubljansko poveljništvo Dravske divizijske oblasti iz Ljubljane odpravilo italijansko misijo, ki se je tamkaj mudila zgolj zato, da uredi dovoz živil v Čehoslovaško republiko ter v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, in da je Italija zaradi tega ukrepa zaprla demarkacijsko črto. — Nasproti tej trditvi ugotavlja ljubljanski dopisni urad na podstavi obvestila iz dobro poučenega vira, da je skrb za uredbe ententnega dovoza živil za Čehoslovaško republiko in za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev poverjena edinole Vrhovnemu zavezniskemu svetu za preskrbo z živil. (Conceil superieur interallie de revitaillement), ki pa do današnjega dne ni v Ljubljano poslal nobene misije, zlasti ne nobene izključne italijanske. Ker torej doslej v Ljubljano ni bilo nobene misije za uredbo dovoza ententnih živil, je jasno, da take misije nihče iz Ljubljane odpraviti ni mogel. Res je, da je do predkratkim v Ljubljani bivalo nekaj italijanskih častnikov in vojakov, ki so zatrjevali, da imajo tukaj posla s preskrbo živil. Ta njihova trditev pa se je izkazala za neosnovano.

Ako italijanska vlada iz dejstva, da so italijanski vojaki ostavili Ljubljano, potem ko so bili postopali ne-

korektno, izvaja konsekvence, ki oškodujejo države, katerim so dovozi živil namenjeni, tedaj je to njeno ravnanje krivično in vzbuja sum, da porablja ljubljanski dogodek kot pretezo za nadaljnje zavladevanje dovoza živil, ki ji je tembolj dobrodošla, ker se ji tako ugodna prilika ni nudila niti tedaj, ko so prošle štirinajst dni jugoslovanski železničarji zaman čakali na avizirane dovoze ententnih živil iz Trsta.

Italija v škrilcih.

Lugano, 1. marca. (Izv. por.) V Italiji narašča z vsakim dnevom število brezposelnih, ki zahtevajo od vlade naj pospeši delo mirovne konference. Italijanska vlada je v veliki stiski, ker bi rada ugodila vedno večji ljudski nevolji z demobilizacijo, istočasno pa hujskajo vladni organi proti Jugoslaviji in napovedujejo splošno mobilizacijo. Jugoslovansko-italijanski spor je po krivdi Italije vedno ostrejši in kakor pišejo švicarski listi, bi morala mirovna konferenca marsikaj spremeniti v dosego mirnega sporazuma med Jugoslavijo in Italijo.

Mirovna konferenca.

Pogoji predhodnega miru.

LDU. Berlin, (ČTU.) „Times“ javlja iz Pariza: Pogoji predhodnega miru zahtevajo med drugim razorožitev avstrijske, bulgarske in turške mornarice, ki se mora izročiti ententi. Utrdbe na Holgolandu se morajo uničiti na stroške Nemčije. Kielski kanal mora biti na razpolago vsem narodom.

Dopisi.

Iz Kranja. Vprašamo g. okrajnega glavarja Schitnika, če je svoje sinove, ki so bili še lansko leto vpisani na tukajšnji gimnaziji kot Nemci, že prekrstil v Slovence.

Iz Litije. Pri nas imamo dve večji podjetji, predilnico in topilnico. Delavci teh podjetij so večinoma organizirani v Narodni Socijalni Zvezi, in sicer iz predilnice vsi in iz topilnice polovica. Članov ima N. S. Z. v Litiji več ko 200. Nekaj delavcev iz topilnice je tudi organiziranih pri soc. demokratih, kateri pa skrajno nečloveško postopajo, posebno proti 18 brezposelnim delavkam in jim ne dovolijo, da bi bile tudi one deležne aprovizacije. O tem „socijalnem“ postopanju gospodov sodrugov bomo še govorili. V nedeljo 23. t. m. so priredili soc. demokratje shod v Litiji. Pa nič jim ni pomagalo, niti enega člana niso pridobili. Naše delavstvo zaupa popolnoma S. S. Z.

Rimske toplice. Še le slučajno zvem, da me je za časa boleznj blatil iz osebnega sovraštva v časopisju tukaj znan dopisnik, češ, upeljal sem baje samonemški pouk in se celo pehal proti Jugoslaviji. Pouk je bil v vseh razredih predvsem slovenski. Da bi se celo pehal proti Jugoslaviji, je pa tako nesramna laž, da pozivljem dopisnika, naj ima še vsaj toliko časti, da se naj ne skriva za urednikov hrbet, ampak naj naznani svoje ime v svrhu edino kompetentnega, t. j. sodnijskega dokaza, sicer je lažnjivec.

naš t. zv. višji ženski svet je potreboval nemške modne žurnale. Kakor o vsem se bo tudi v tem oziru sklenila direktna zveza s Francijo. Toda znanje francoščine še v nekaj letih ne bo tako splošno, zato se bo treba ravnati po češkem zgledu. Važno je to posebno zato, ker pridejo v domačem modnem listu domači motivi na vrsto, poleg tega je treba izpregovoriti besedo o našem interijeru, o dekoraciji in o drugih važnih vprašanjih našega salona. Naravno je, da je tak velik list mogoče le za vse jugoslovanske dežele in upajmo, da si bodo naše jugoslovanske dame v njem ustvarile svoj svet, da bomo končno tudi na tem polju samostojni in da pokažemo svetu bogastvo naših narodnih vzorcev. — Jugoslovansko ženstvo ima torej dovolj nalog. Pozdravljamo nastop naših žen na političnem polju v boju zoper tujce — upamo pa tudi, da bodo srečno razrešile tudi druga vprašanja, ki se jih tičejo

Iz Vojnika. Lep kraj, prijazni ljudje in zavedni Slovenci. Orožniki so pa precej nezaupljivi, kajti še na nobenem mojem potovanju se mi ni primerilo, da bi se moral legitimirati, kakor tukaj. No, morda sem ta dan sumljivo izgledal, četudi nisem imel mačka. Najbrže hodijo skozi Vojnik večkrat sumljivi ljudje. — Popotnik.

Račje pri Mariboru. Naši posilnenci se že smatrajo za premagane. (Čudno, da so enkrat vendarle prišli do zdravega spoznanja.) Kakor poparjeni hodijo okrog, le „Ritzi“-tova soproga se še nikakor ne more sprijazniti s to mislijo in še vedno čaka, da jih pride nemški bog iz Gradca odrešit, dočim se je naš „dohtar“ že popolnoma udal v svojo usodo, tako, da je začel že celo za Hrvate goreti. Račan.

Slovenke!

Danes se vršijo po celi Jugoslaviji protestni shodi jugoslovanskega ženstva proti nasilni okupaciji imperijalistične Italije.

Dolžnost vseh zavednih Slovenk je, da se pridružijo danes sestram v Belgradu, v Zagrebu in drugod po širni naši domovini in povzdignejo svoj glas proti imperijalistični Italiji, ki hoče ugrabiti najlepši kos naše domovine.

Slovenke, udeležite se vse današnjega protestnega shoda v Mestnem domu, ki se vrši dopoldne ob 11. uri!

Dnevne vesti.

Izgredi v Sevnici. Z ozirom na naš tozadevni dopis, katerega prvi del priobčujemo danes, omenjamo, da je podpredsednik dr. Žerjav v seji dež. vlade 28. febr. interpeliral radi postopanja oblasti o tem slučaju. Začne se stroga preiskava vseh dogodkov.

Na naslov ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani. Na postaji Straža — Toplice pašuje še vedno postaje vodja Viljem Klenha, ki je bil vedno velik nasprotnik Slovencev. Kje je železna meja, da pomete ostanke stare Avstrije? Ali ne bi bilo pravično in edino umestno, da nastavi ravnateljstvo na vodilna mesta zmožne slovenske poduradnike, ki so morali pod Avstrijo trpeti radi svoje zavednosti vse mogoče muke konfinacije in internacije?

Kaj pa s poduradniki? Pišejo nam: Z ozirom na notico vlade „Kompetentom za uradniška mesta“, vprašamo prizadeti, kaj pa misli deželna vlada s tistimi poduradniki, ki služijo pri železnici in v drugih uradih že mnogo let in imajo najmanj štiri razrede srednjih šol. Upamo, da se tudi na nas ne bo pozabilo in da se bo pri imenovanju uradnikov oziralo tudi na naše sposobnosti. Ta zahteva je popolnoma upravičena, ker faktično že tako opravljamo uradniške službe. Se tam bi se nam popravila marsikaka krivica, ki nam jih je prizadejal prejšnji gnili avstrijski režim.

Lep demokratizem. Z ozirom na to notico v št. 51. z dne 26. febr. nam je poslalo pošt. uradništvo izjavo, da je bil napad na g. vodjo kolodvorske pošte v Ljubljani neopravičen.

Se niso pomedli po uradnih mizah dež. sodnije, kjer sede še vedno nemškutarski uradniki, z blaženimi „Grazer Tagblatti“ in „Tagespostami“ na mizi pred sabo. Slovenščina jim nikakor ne gre v glavo, ali nikar naj ne mislijo, da bodo še v naprej po uradih nemško brulili in zato prosimo pristojno oblast, da spravi zadnji prah iz kota.

Vsem onim, ki so se pritoževali, da se je „Kurent“ zakasnil, naznanjamo, da je vse poskrbljeno, da izide 4. šte. „Kurenta“ že na pustni torek in bo odslej redno izhajal. Naročite si ga!

V II. redni seji Višjega šol. sveta dne 27. svečana 1919 je uvodno prečital učitelj Luka Jelenc protest proti nekulturnim nakanam laškega imperijalizma in nemškega šovinizma ter izjavo, da ne prepustimo svojega šolstva uničujoči poplavi tujinstva. Obenem se izreka priznanje in simpatija slovenskemu učiteljstvu, ki zve-

segla — in tu je potrebno, da Slovenke storijo svojo dolžnost in da se združijo okoli svojega lista. Tako bo tudi ženska organizacija bolj mogoča in bo mogla govoriti o sebi.

Dobili smo zadnji čas ženski list „Slovenka“, ima namen združiti en del našega ženstva. Napredno slovensko narodno ženstvo je ostalo brez glasila. Obetala se je „Slovenska žena“ in ta stvar zahteva enkrat javnega pojasnila. Slovenski ženski list, kakor si ga predstavljamo, ne more biti podjetje enega človeka, ki poleg tega nima za to primerne sposobnosti, ampak mora biti glasilo naših ženskih društev, torej res ženski list, ki naj se v njem kaže delo in stremljenje naših žen in deklet. Ne dvomimo, da bi tak list imel dovolj sotrudnic. Pisan naj bi bil poljudno, pol beletristično, pol poučno in naj bi skrbel za splošno kulturno in gospodarsko vzgojo našega ženskega sveta. Tu bi se združile naše učiteljice, uradnice, meščanke, delavke in naše kmečke žene in dekleta bi rade spre-

jemale poročila o napredku v gospodinskih i. dr. vprašanjih. Zato je skrajni čas, da si naše ženstvo ustanovi svoje glasilo in s tem vstopi v krog svojih slovanskih sester. S „Slovensko ženo“ ne bo nič. To po svojih informacijah lahko izjavimo, in če izide prva številka bi lahko celo leto čakali na drugo. To pa bi bil škandal, ki bi metal svojo senco na vse naše narodno ženstvo, posebno, ker se je delalo za „Slovensko ženo“ reklamo tudi po tujih listih in se je povsod v nji pričakovalo glasilo slovenskega narodnega ženstva. To vprašanje je treba torej pojasniti — in razrešiti.

Dober slovenski ženski list smatramo za predpogoj dobre slovenske ženske organizacije — in dobro organizacijo smatramo za potrebno z ozirom na našo bodočnost.

Poleg skupne organizacije, ki ga nasvetuje pisateljica v „Jugoslov. ženi“ v zvezi „Posestrimstva“ bo važno vprašanje: skupen moden list. Dozdaj smo živeli odvisni od nemških salonov,

sto in odločno brani našo narodno kulturo ter se ne uklanja nobenemu nasilju na zasedenem ozemlju. Izjava se predloži poverjenstvu za uk in bogočastje s prošnjo, da jo pošlje na pristojna mesta. Poročalo se je o rehabilitaciji in nakazanju službenih prejemkov svoječasno politično preganjanjem, suspendiranim in odpuščenim učiteljem. — Goriškemu učitelstvu to stran demarkacijske črte se je že izplačal v treh mesecih znesek okroglih 130.000 kron kot podpora na račun službenih prejemkov. — Sprejeli so se predlogi glede spolnitve mnogih stalnih učnih mest na srednjih šolah, glede raznih imenovanj, dalje glede strokovnih nadzornikov za risanje in telovadbo. — Oddala so se stalna učna mesta v Cirkovcih, na okoliški šoli v Ptuj in Reki pri Mariboru. — Za slovenske šole na Koroškem se je sklenilo do končne splošne ureditve učnega načrta obdržati določila starega učnega načrta, le, da veljajo določila o nemščini za slovenščino. Uredilo se je dokončno vprašanje prešolanja zaseli Smrečje in Podpesek v šolski okraj Podlipa. — Ant. Pavšiču, nadučitelju v Kostanjevici in Štefančiču Avgustu, učitelju v Kamniku, se dovoljuje bolezenski dopust do konca tekočega šolskega leta. Za pomožnega učitelja v Sinjem vrhu se imenuje župnik Alojzij Jerič za dobo potrebe.

Kaj pravi naše ljudstvo o vojni z Italijo? Včeraj smo imeli priliko poslušati razgovor neke družbe naših kmetijskih fantov o grozečem konfliktu z Italijo. — Na Laha bomo pa šli, so rekli, na Koroško nismo šli, ker tam itak dobimo kar je naše... Tako so govorili naši fantje. Če torej Lahi hočejo na vsak način, da dobe batine, kakoršnih še niso dobili, naše ljudstvo je pripravljeno, da jim odmeri primerno porcijo, ki jim bo zadoščala za vse žive dni!

Invalid z razločno pisavo, mirnega značaja in veseljem do umetnega vrtnarstva (cvetličarstva in semenorejo) najde prijetno zatočišče. Nudi se mu lepa bodočnost. Oglasi naj se v poverjenstvu za socialno skrb v Deželnem dvorcu, II. nadst., soba št. 125.

Denarnica se je našla z malo vsoto denarja. Dotična oseba naj se zgleda Pred škofijo 18 od 12. do 1. ure — Našla se je dalje črna denarnica s srednjo vsoto denarja in par kuponci. Dobi se v trg. Ig. Žargi, Sv. Petra c.

Ženska moda je zadela to spomlad na velike težkoče. Radi pomanjkanja svile bodo zato takozvane princes-svilnate toalete zelo redke. Moderen je gladek, tailiran jaket s telovnikom, krila ozka in kratka. Pomladni plašči s pasom ostanejo. Za slabo vreme so športni kostumi. Kar se tiče bluz, so zelo moderne bluze iz crepe de China. Vzorci so na razpolago pri S. Potočniku, Šelenburgova ulica 6.

Društvene vesti.

Vsi zdravniki se opozarjajo, da se izrednega običnega zbora „Slov. zdravniškega društva“ v četrtek, 6. marca, ob 4. uri pop. v mestni posvetovalnici ljubljanskega magistrata sigurno udeležijo. Nujen predlog o ustanovitvi začasnega civilnega in vojaškega pokrajinskega sveta dež. vlade za Slovenijo, je na dnevnem redu.

Načelstva obrtnih zadrug v Ljubljani, se prosi, da se udeležijo važne skupne seje v ponedeljek, 3. marca, ob 5. uri pop. v zvezi pisarni, v hiši trgovske in obrtne zbornice.

Jezikovna tečaja srbohrvaščine se preselita s prihodnjim tednom. Tečaj g. prof. Jeršnoviča (ponedeljek in četrtek) se poučuje na realni gimnaziji, II. nadst. levo, Poljanska cesta. Tečaj g. prof. Lokovška (torek in četrtek), se poučuje na realki.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V nedeljo, 2. marca ob 3. uri popoldne, dobrodelna predstava oslepelih vojakov. Izven abonementa.

V ponedeljek, 3. marca ob pol 8. uri zvečer, „Veseli dan ali Matiček se ženi“, igrajo dijaki tuk. srednjih šol. Izven abonementa.

V torek, 4. marca ob 3. popoldne, „... ulica števil. 15“ izven abonementa.

V sredo, 5. marca ob 7. uri zvečer, „Tugomer“. Izven abonementa. Predstava se vrši za uradnike, ob znižanih cenah.

V četrtek, 3. marca ob 3. uri popoldne, dijaška predstava „Svet“, izven abonementa. Zvečer ob pol 8. uri, „... ulica števil. 15“, za abonement A.

Operno gledališče.

V nedeljo, 2. marca zvečer ob pol 8. uri „Prodana nevesta“ izven abonementa.

V ponedeljek, 3. marca ostane gledališče zaprto.

V torek, 4. marca ob pol 8. zvečer, „Bohème“, izven abonementa.

V sredo, 5. marca ob 3. uri popoldne „Prodana nevesta“, izven abonementa.

V četrtek, 6. marca ob pol 8. uri zvečer, „Bohème“, za abonement C.

Iz gledališke pisarne. Že objavljeni reportar za sredo se izpremeni, ker je ravnateljstvo sklenilo prirediti popoldansko predstavo za ljubitelje umetnosti z dežele in sicer opero „Prodano nevesto“.

Stanovanjska stiska.

Z velikim začudenjem je čital vsakdo izmed tistih nesrečnih zemljanov, ki jim je bilo v delež, iskati leta 1919 streho zase in za svoje v Ljubljani, da se je še do predvčerajšnjem nemoteno nahajal v svojem udobnem stanovanju nemški vitez Oskar von Kaltenegger. Kaj naj to ime pomeni za celi slovenski narod, je bilo že nešteto krat v vseh listih opisano, vitez Oskar je bil za Slovence baš ono, kar je bič za živino!

Kdo je odgovoren za vse to? Menimo, da bi bilo popolnoma odveč, sklicevati se na ljubljanskega župana dr. Tavčarja. Ta se na njemu lasten način obreigne ob vsakogar, ki kaj zahteva od njega. Ko ni bil skidan sneg, je rekel: „Bog ga je dal, Bog ga bo vzel“, sedaj se izgovarja: v polno vrečo ni mogoče še ene stlačiti itd., in smatra vladno najemninsko pogodbo kot breme, na mesto da bi se potrudil, da bi se energično izvajala in še poostrila. S frazami ni nikomur pomagano in mi, ki moramo iskati stanovanja po Ljubljani, smo ravno tako državljani, kakor župan ljubljanski in njegova dolžnost je, skrbeti za nas, ki nas pa najbrže smatra za nadležne tujce. Nadležni tujci v Ljubljani nismo mi novoprišleci, mi stari narodnjaki, ki nas je privedla v Ljubljano služba države SHS, pač pa ljubljanski Nemci, pa najsi po Ljubljani nemškutarijo že cela stoletja!

Na naslov vlade povemo: Vtis imamo, da imajo pri vladi glavno besedo „Tugomeri“ in kakšen bo njihov konec, nam je pokazal Jurčič v svoji drami. Slabost in nevredno igralkanje je, da se izreče, odpustiti vse nemške uradnike, v isti sapi pa jim zopet odpreti vrata, da se vrnejo k slovenskemu koritu. Vse to izgleda kakor pesek v oči narodu, ki je bil zaničevan kot garjeva ovca in preganjan s pasjim bičem. Danes je v Ljubljani glede stanovanj takole: Največ in najlepših stanovanj imajo Nemci, zlasti nemški uradniki. Ker so nemški uradniki nepotrebni — vun ž njimi v Germanijo, pa najsi so rojeni pristni ljubljanci itd., za narod je dovolj, da je dotičnik bil za časa Avstrije naš sovrag in krvnik. Vsakega odstavljenca in brezposelnega smatramo za sovražnega inozemca. Laschan von Moorland mora vun, mogoče se na Barju zopet zavé svojega slovenskega pokolenja. Baročki, vitezi itc. vun ž njimi, kajti sami imajo pretirno kožo, da bi šli prostovoljno. Čemu neki trpimo nemško gimnazijo v Ljubljani? Na ta način je potrebno za njo prostora v hiši, kjer bi gotovo lahko stanovalo najmanj 8 rodbin, razun tega zasedajo nemški profesorji obilico sob in stanovanj. Ali ste že kedaj slišali, da bi bili Nemci nam kje plačevali slovensko gimnazijo? Mi jih pa vzdržujemo kar nadalje lepo naprej, kakor da bi Avstrija še obstajala! Oj, Tugomerov pri vladi!

Slovenska javnost se ne dá več slepomišiti. Zahtevamo odločno: Skrb za stanovanje najse odvzame mestemu magistratu, mesto tega je ustanoviti **državni stanovanjski urad**. Izključno ta urad naj odpove Nemcem, pa tudi ljudem, ki v Ljubljani nimajo kaj opraviti, stanovanja in jih direktno nakaže vsem onim, ki moramo tu živeti, ker sedaj smo slabše oskrbljeni kot psi nemških baronov. Stanovanjski urad naj zajedno

oskrbi za to, da se bodo stanovanja res oddajala priseljencem, ne pa da bi se, kakor sedaj, po hišnih gospodarjih slednjih znanec in podkupiteljem pod roko oddajala in nam vsakokrat pred nosom eskamotovala.

Kot načelo mora veljati: Dokler je taka stiska s stanovanji, razpolaga ž njimi izključno državni stanovanjski urad. Da napravi mesta Slovincem, sežene isti vse nadležne Nemce, direktno — ne prepušča to vprašanje hišnim gospodarjem — pa naseli v njih novopriseljene Slovence. Slovenskim strankam, ki nimajo nikakega opravila na lcu mesta, se takisto stanovanje odpove, da se jim pa na razpolago stanovanja po slovenskih kopališčih: na Bledu, Slatini, Dobrni, Rimskih Toplicah, Laškem Trgu itd. ter po nemških graščinah na deželi, vse po navodilih omenjenega stanovanjskega urada, ki bi imel pravico zasegati stanovanja po celi Sloveniji. Penzionisti itd. gotovo ne bodo tam slabše spravljani kot v sedanji blatni in smrdljivi Ljubljani, stanovanjski urad pa jim pojde gotovo na roko pri selitvi in drugih potrebščinah. Zaenkrat ne gré drugače, le premislite trpljenje in materijelno škodo vseh onih, ki se brez strehe potepajo po slovenski prestolici in so brez moči proti mahinacijam pri oddajanju stanovanj.

Ako vlada tem zahtevam takoj ne ustreže, bo treba novih shodov in drugih korakov, da dobijo te upravičene zahteve primerni poudarek. Čast in korist naroda zahteva takojšnjo odstranitev sedanjih stanovanjskih razmer!

Če je prej avstrijska vlada lahko rekvirirala stanovanja po Ljubljani za nemške častnike, uradnike, železničarje i. dr., bi ne bil smrten greh, če bi se naša sedanja vlada povspela do takih energičnih korakov, S polovičarskimi odredbami se pa ne doseže nič. Mera je polna, tudi najpotrežljivejšemu državljanu mora pri takih nečastnih in nesramnih prilikah zavreti kri. Torej stran pomisleke in obzirnosti. Mstislav.

Gospodarstvo.

Zagreb, 1. marca. (Lj. k. u.) Včerajšnji zaključni kurzi na zagrebški borzi:

	Denar	Blago
Banka za trgovino, obrt in industrijo	460	470
Banka in hranilnica za Primorje in Sušak nove delnice	495	505
Hrvatska eskomptna banka	1445	1450
Eskomptna in menjalna banka		
Brod, nove delnice	375	385
Hipotekarna banka Zagreb	440	450
Jadranska banka, stare delnice	900	—
nove delnice	—	900
Katoliška banka v Zagrebu	145	170
Hrvatska kreditna banka	—	1080
Narodna banka, Zagreb	445	455
Obrtna banka, najnovejše	240	250
Poljedelska banka nove delnice	108	112
Prva Hrvatska štedionica, stare delnice	9025	9125
Prva Hrvatska štedionica, nove delnice	8065	8075
Riješka pučka banka	208	212
Zemaljska banka stare delnice	—	720
nove delnice	675	690
Delniško društvo za industrijo sladkorja	2075	—

Avstro-Ogrska banka je po 4 1/2 letih prestanka zopet začela izdajati tedenske izkaze o prometu. Prvi tak izkaz je zopet izšel dne 15. febr. t. l. Iz tega izkaza se vidi, da je imela banka pokritja v zlatu, srebru in dvigah 339 milijonov kron, dočim znaša promet bankovcev 37 milijard kron.

Razno.

1000 porok na en dan. „Daily Mail“ poroča, da vlada zadnji čas v Londonu prava ženitvena manija. Največ se ženijo mladi ljudje, ki so bili dolgo časa na fronti. V Londonu se je razvila posebna družabnost v svrhu spoznavanja med mladeniči in dekleti. Tako se je vršilo nekega dne nič manj kot 1000 porok, ki so se vse vršile kolikor največ mogoče slovesno. Angležki skrbijo torej pridno za svoj naraščaj.

Najstarejši račun švilje so odkrili te dni v Parizu na neki kameniti ploči, ki je bila svoječasno v nekem azijskem svetišču. Račun je napravljen za 82 oblek. Kolikor so mogli dognati, je račun napisan okoli l. 2800 pr. Kr.

Zadnje vesti.

Narodno predstavništvo. Prva seja.

Belgrad, 1. marca. (Lj. d. u.) Ob 11. dopoldne so se zbrali narodni zastopniki kraljevine SHS k prvi seji Narodnega predstavništva. Poslanci so prihajali v dvorano v posameznih skupinah. Navzoči so bili vsi ministri, ki se nahajajo trenutno v Belgradu. Združenje strank v posamezne skupine še ni dosti pregledno, vendar pa se že precej poznajo obrisi poznejše grupacije.

Na skrajni levici so zasedli prostore srbski samostalci, — poslanci VLS in nekateri hrvatski poslanci. Pred njimi se nahajajo srbski nacionalci, na njihovi levici samostalci Lorkovičeve napredne demokratske stranke, za njimi pa muslimanska skupina dr. Spahe in Krasnice. Še dalje na levici so Starčevićanci in člani Hrvatske Zajednice iz Bosne. V sredini na levi strani so socijalni demokrati, v sredini sami pa člani Jugoslovanske demokratske stranke. Na skrajni desnici so srbski radikalci in par poslancev iz Vojvodine.

Minister dr. Kramer je prečital v slovenskem jeziku ukaz glede sklicanja Narodnega predstavništva, nakar je posl. Džuro Džamonja predlagal za starostnega predsednika najstarejšega člana delegacije, posl. Gligorije Jeftanovića iz Sarajeva. Predlog je bil soglasno sprejet. Starostni predsednik je imel nato sledeči kratek nagovor: „Srečen sem, da sem na pragu svojega groba doživel veliki dan narodne svobode in ujedinjenja. Srečen sem, da vidim v prvem Narodnem predstavništvu ujedinjen ves jugoslovanski narod. Pozdravljeni vsi v prvem Narodnem predstavništvu. (Viharno ploskanje).“

Seja delegatov iz bivše Avstro-Ogrske.

LDU. Belgrad, 1. marca (JDU.) Včeraj dopoldne ob štirih je bila seja delegatov za narodno predstavništvo iz vseh jugoslovanskih krajev bivše avstro-ogrške monarhije. Razpravljali so o poverilnicah delegatov in se je končno dosegel popoln sporazum.

Zborovanje delegatov V. L. S.

LDU. Belgrad, 1. marca. (JDU.) Včeraj ob dveh popoldne je bila seja delegatov VLS. pod predsedstvom dr. Korošca. Klubove seje so se tudi udeležili delegati hrvatske katoliške skupine okoli „Narodne politike“.

Določitev črte za preprečenje spopada med Italijani in Jugoslovani.

LDU. Haag, 1. marca. (ČTU. Brezžično iz Amerike.) Da se prepreči oborožen spopad med Italijani in Jugoslovani, proučuje ameriška komisija črto, katero naj predloži razsodišču in katero potem nobena od teh dveh držav ne bi smela prekoračiti. Nadalje javljajo, da so Wilsona o položaju obvestili in da mislijo, da namerava v direktno zvezo z Belgradom in Rimom stopiti, da naredi konec ljubljanskim (!?) preprirom.

Napad na našo patrolo.

Ljubljana, 28. febr. Ljubljanski dopis. urad poroča iz uradnega vira: Koroško: Včeraj ob pol dveh popoldne so nemški vojaki našo patrolo, osem mož, pri Sv. Lovrencu, tostran demarkacijske črte obstreljevali. En mož je težko in eden lahko ranjen. Nemci imajo enega mrtvega in dva težko ranjena. Drugod je položaj neizpremenjen.

100 milijonov dolarjev za stradalce prebivalstva Evrope.

LDU. Hamburg, 28. februarja. (ČTU.) Ameriška brezžična brzojavka iz New Yorka: Predsednik Wilson je včeraj podpisal zakon o dovolitvi 100 milijonov dolarjev v korist stradalca prebivalstva Evrope. Vsota se bo dala Hooverju na razpolago, ki jo bo uporabil po najboljšem preudarku.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani

Aprovizacija.

Stranke, ki dobivajo meso pri Putrihu, dobe v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti 131, nove izkaznice za meso, v torek, dne 4. marca. — Stranke prinese s seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rmeno ali zeleno legitimacijo za živila, 3. železničarji, nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitre dobe stranke nove izkaznice.

Karbidne svetiljke in karbid razpošilja in karbid točno na drobno in debelo tvrdka Martin Sumer v Konjicah na Stajerskem. 438 20—18

Milo. 10 kg mila „Dob“ K 30— pošiljam po povzetju, zabojček poštine prosto. Pri odjemu več originalnih zabojev, popust. Dalje nudim tudi večjo množino zelo dobrega masčobnega mila, ter nad 100 hektlo hrastovih sodov. Tvrdka A. Kušan, Ljubljana, Karlovska cesta 15. 466 9

Pisalni stroji, različni sistemi s slov. tati, staturo se takoj ceno prodajo. Ponudbe pod „Poštni predal št. 76“. 589 6—4

Pisarniška moč, (knjigovodstvo, korespondenca, stenografija) proti dobri plači, prostem stanovanju in hrani, se takoj sprejme. Ponudbe na „Upraviteljstvo graščine Bled“. 629

Kateri iz Rusije vračajočih se vojnih vjetnikov bi vedel kaj povedati o Jožetu Šmid roj. 1. 1875. v Podlomu občina Selca okraj Kranj. Služil je pri Tren. Ldst. Art. Abt. v Przemyslu in je bil 22/3. 1915 vjet, zadnjič je pisal pred 2. leti, naslov je bil: Jože Šmid 1. polk. Taškent, Turkestan, Rusija. Kdor se je tam nahajal in bi mi mogel dati kaj pojasnil o njem mu povrnem stroške in dam nagrado, njegova žena Marija Šmid, Podlonk štev. 9. p. Železniki. Gorenjsko. 617

Dijaki (dijakinje), se sprejmejo v Ljubljani na hrano in stanovanje, za mesečno 250 kron. Strogo varstvo. Enourni inštrukcija na dan, po dogovoru. Prednost imajo oni, ki preskrbe živila. Vprašanja pod „Nad-inženirska družina“ na upravo lista. 633 3 1

Na hrano se sprejme gospoda, opoldne in zvečer. Vpraša se pri upraviteljski listi. 634 3—2

Absolvent meščanske, Mahrove in trgov. šole z dobrim uspehom, več strojepisja in stenografije išče primerne službe. Nastop takoj. Naslov pod „Marljiv“ na upravo tega lista. 642 3—2

Voljeno blago za moške in ženske ob eke, kambrike, platno, rjuhe, sukanec, fini trpežni čevlji, pralno in toaletno milo, svetilke za bleve, pralni prašek, dober kavni nadomestek, cikorijska kava, papirnate vrečice, papir za zavoje, vrče za mleko mast in med, Izborni rumenec, za čaj, zadostujeta dve kavni žlički na skodelico. Prodaja se v skladišču Balkan I. nadstr. 633

Površnik, nov, modern, več slik (sobnih, podob), obutev za otroke in moške, nekaj obleke, več lepih galanterijskih predmetov, igrači itd. se prodajo. Naslov pri upraviteljski listi. 651

Več vagonov špeha, masti in suhega mesa, -opremljeno z izvoznico za Kranjsko, preskrbi moj prijatelj iz Srema. Interesenti naj stavijo primerne ponudbe, da jih morem sporočiti dobavitelju, oziroma kupcu z dobaviteljem naravnost spojit. A. Kajfež, Kočevje. 652

Oskrbnik, star 23 let, več štiri jezikov, išče službe. Ponudbe naj se pošljejo na upraviteljski listi, pod šifro „Oskrbnik“. 654 2—1

Rum in slivovko prodaja na debelo tvrdka Ivan Perdan v Ljubljani. Pisane ponudbe se pošljejo na zahtevo. 655

Na prodaj imam 1200 kg kislega zelja, 3000 kg sveže repe in brzo-parilnik z 2 l po prav nizki ceni. Iv. Černe, Zg. Šiška 25. 656

Popravek. V št. 51 „Jugoslavije“, z dne 26. feb. t. l., natisnjena ženitna ponudba je falzificirala neke zlobne ženske. ki se kot zastarela samica iz gotovih vzrokov hoče maščevati, četudi je sama bolj potrebna moškega, a žal da je predpustni čas prehitro minil. Josip Bergles, pos. sin., Bobovo, p. Smarje pri Jelšah. 657

Dva drž. uradnika iščeta stanovanje, vsak 2—4 sobe. Če ni drugače, sprejmeta stanovanje tudi pod streho, v kleti, ali pa v hlevu. Naslov se izve v upraviteljski listi. 658 2—1

Staroznana snaženje stanovanj in oken zopet deluje. Sprejemanje naročil v Šelenburgovi ulici 6. Franc Parkelj. 664

Vsakovrstno oljenje, s prijetno dišavo, čim pravišim oljem v trgovskih in javnih lokalah prevzame tvrdka Fr. Parkelj, Šelenburgova ul. 6.

Avtografično prešo kupim. Ponudbe na upraviteljski listi.

**Anončna :
ekspedicija
Ljubljana
Kongresni trg 3.**

Išče se:

Suha soba, porabljiva za lahko obrt, tudi na dvorišču, vendar v sredini mesta. **Mesečna soba** proti kompenzaciji v kurativu ali živilih.

Lokal za prvovrstno podjetje. **Stanovanje 6 sob.** s kopalnico, za avgust za boljšo stranko.

Prodaja se:

Turška pregrinjala, bivša last črnogorskega kralja Nikite. Ročno delo. **Meyerjev konverzacijski leksikon** z dopolnilnimi izvodi do 1901. Zelo dobro ohranjen.

Srebrnina in star srebrni denar.

Hišni telefon.

Krojaška miza.

Kupi se:

Hiša, z primernim lokalom, za prvovrstno trgovsko podjetje.

Pisalni stroj, dobro ohranjen.

Zive srebro.

Linolej, večja množina, lahko že rabljen.

Fotografski aparati.

Mikroskop (Zeiss, Reichert, Leitz).

Srednjeveliko posestvo na Spod. Stajerskem.

Cenjene ponudbe pod naslovnimi šiframi na gornjo ekspedicijo.

Dr. Tone Jamar
specijalist za notranje
bolezni

ordinira
od 2—4 popoldne
v Prešernovi ul. št. 51.

Kupi se: 10 m transmisije 55 mm v premeru.

1 predložek (Vorgelege) za presmašino.
1 predložek (Vorgelege) za stroj za oblanje.
1 predložek (Vorgelege) za stroj za vrnavanje (Abrichtmaschine).

Prodaja se: večja množina žarnic.

Ponudbe pod „strojni deli“ na

I. Jugosl. anončni in informačni zavod
Beseljak & Rožanc
Ljubljana, Frančevo nabr. 5.

Premogokop

dobičkanosen tik Banjaluke je radi nastalih razmer na prodaj. Natančnejša pojasnila daje

E. LESKOVEC,

Ljubljana, Ilirska ulica 29.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče
Prodajam kremo za čevlje

v kovinastih dozah, pol doze K 15—, cela doza K 28— za tucat, čevlje za lesenimi in usnatimi podplati, tržne torbice itd. Dalje izvrstno letošnje in lansko vino in razno domače žganje. 411 5

M. RANT, Kranj.

Rudolf Rus v Kranju

priporoča svojo bogato zalogo ur
briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižji ceni. Solidna postrežba.

Naročajte in razširjajte
„Jugoslavijo“!

Modni atelje

M. Šarc

Ljubljana, Kongresni trg št. 4/I.

(Gerberjeva hiša.) 300 10—3

Sprejemne ure: 10—12 in 3—7.

Vsakovrstne slamnike

za gospe, deklice, dečke in gospode, od priprostih do najfinejših, priporoča gospodom trgovcem in slav. občinstvu za obila naročila

Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale

Cene kakor temu času primerno nizke. Postrežba točna. 103 7

Stampilje
Anton Černe
graveur in izdelovatelj
kavčuk-stampilj
Ljubljana
Dvorni trg št. 1.

Pozor! Pozor!
Nikakega veriženja več!

Vsi, ki želite odpomoči navijanju cen, storite najboljšo, da si brez izkaznic nakupite **manufakturnega blaga** v poljubni množini v skladišču na **Frančevem nabrežju št. 1** (Filipov dvorec) pri **Francišanskem mostu**.

Razprodaja se vrši dnevno dopoldne od 8.—12. in popoldne od 2.—5. dokler bo kaj zaloge. Prodaja se pod nakupno ceno. Pri večjem nakupu izdaten popust, ter edino ugodna prilika za trgovce na deželi. 536 10 2

Milo
za
brilje

66%

gr. 50

komad

K 2.—

Prvovrstno MILO dobro peneče

Jugoslovanske tovarne

prodaja in razpošilja vsa poštna naročila

Janko Stupica Ljubljana, Sodna ulica

pralno milo 20% gr. 100 kom. K 40

30% " 200 " " 120

toiletno " 49% " 100 " " 250

pralni prašek 10 kg. " " 250.

Pri večjem odjemu popust. Ne zamudite dokler je še zaloga.

Modni salon Gorjanc & Komp.

Ljubljana, Mestni trg št. 3 in Postojna

priporoča cenj. damam veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov in čepic.

Sprejema se tudi prekrojenje slamnikov. Popravila se točno izvršujejo. — Cene nizke. 635 3—1

Suhe gobe

vseh vrst nemešane kupujem v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah.

Istotako iztočen-trčan med v večji množini.

F. SIRC — KRANJ.

VINO

belo, l. 1917 in 1918, rdeče l. 1918, črno dalmatinsko l. 1917 nudim po nizkih cenah.

MILKO JESIH 546 1

Ljubljana, Florijanska ulica 36.

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi

jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana l., poštni predal št. 163. 420 30 5

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu,

Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

2%.

659

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela konec leta 1918 nad 43 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enotistoč kron rezervnih skladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

„Samostrel“

Najzanesljivejši čuvaj pred tatovi!

Ženjalna 650

: času veleprimerna iznajdba. :

Aparat „Samostrel“ se pritrdi pri vratih ali pri oknih ter z močnim strelom točno javi in prežene nepovabljenega obiskovalca. „Samostrel“ opravlja varnostno službo brezobzirno in točno kot ura! Kjer straži on, tam prebivalci mirno in brez skrbi spe!

Izboren prodajni predmet za trgovce z železnino, galanterijo itd.

En komad z municijo in navodilom proti nakazilu K 28— poštine prosto. Pri večjem naročilu popust.

Valentin Urbančič, Ljubljana;

Frančevo nabrežje 1.

= Prva jugoslovanska tovarna = kopit in drugih lesnih izdelkov Loka pri Žusmu, Štajersko ⁵⁷⁸

se priporoča za dobavo kopit in prosi za naročila na gornji naslov.

Kapitalist

se išče kot tih družabnik za trgovsko podjetje v zelo prometnem mestu Slovenije, kjer se nahaja premogokop in druga industrijska podjetja. Velik uspeh podjetja zasiguran radi narodnostnih razmer. — Ponudbe pod „Kapitalist“ na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. ^{518 5 1}

66% milo za britje

se dobi v vsaki množini. Komad 50 gr stane 2 K. Razpošilja Janko Pintar, Spod. Šiška, ⁵ Ljubljana.

Na debelo **Prva kranjska vrvarna** **Na drobno**
zamore zopet postreči **vrvarskim blagom**
cenjene odjemalce z
vse vrste, izdelano iz pristne dolge konoplje, kakor pred vojno. — Cena določena. — Zahtevajte cenik. Se priporoča Ivan N. Adamič, Ljubljana.

Priporoča se tvrdka:
JOS. PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljani.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.
Istotam se prodaja: Steklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valjčnimi zastori, mera 135×184, 63×184, 20 59×184 in eno rabljeno 90×162. ¹³

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta 6, za frančiškansko cerkvi, sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsake 100 kron čiste **dve krone** na leto. „Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrušnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje. Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem I. 1918 nad 40 milijonov kron.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Razprodaja.

Opusti naj se izdelovanje cementnih izdelkov in se razprodaja sledeče:

Cementni izdelki kakor: ploščice za tlak, cevi s panogami, stebri za vrata, betonski krogi za vodnjake, lijaki za vodnjake.

Mecesonovi plohi.

Suhe mlete barve: rudeča, zelena, višnjeva, rumena, črna, bela.

Raznovrstni pesek za teraco.

Jeklo: oglato železo; 2 hidravlični stiskalnici z akumulatorjem, sesalko in modeli; 1 ročna stiskalnica; 1 stroj za mešanje barv; 1 mlin za mlenje peska; 1 strugalnik; 1 stroj za vrtanje železa; 1 cirkularka (velika); 1 cirkularka (mala); 1 stroj za izdelovanje otlah kamnov; 1 acetilenska naprava; 1 brusilni stroj; 1 stroj za vrtanje in žaganje; 1 rezalni stroj (Stanzmaschine) itd.

Vse to se lahko ogleda v tovarni

⁶⁶⁰

ZAJEC & HORN v Ljubljani,

Dunajska cesta nasproti artilerijske vojašnice.

„Croatia“ ^{gozdna industr. delniška družba} v Zagrebu

je otvorila

svojo podružnico v Ljubljani, Marija Terezija c. 2

Kupuje gozdove, vsake vrste rezanega in okroglega lesa, drva, oglje i. t. d. po najvišjih dnevnih cenah. ⁴⁹¹

Odvetnik

dr. Ivan Vasič

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno
v Novem mestu, Glavni trg št. 86. ⁶⁷¹

Modni salon za dame in gospode

S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6. I.

na tehnološki muzeju v Parizu izprašani krojač

opozarja cenjene dame in gospode na svoje najnovejše modele. Izdeluje kostume, pomladne plašče, obleke za gospode, natančno po modelu. — Modernizira kostume. — Posebni atelje za obračanje oblek, površnikov, športnih oblek, renoviranje in obračanje talarjev in salonskih oblek za prečistijo duhovščino. — Sprejema naročila tudi iz dežele.

Obleke in kosrmi v osmih dneh v smrtnem slučaju v 24 urah.

Ne zamudite! svoje nemoderne krznarske stvari, na primer boa, muf, plašč itd. poslati v

I. Jugoslovansko

krznarnico in strojarnico

kjer se vse po najnovejši fasoni lepo in po ceni popravi in tudi na željo shrani čez poletje. ^{585 3-1}

Nadalje prevzamem v strojenje in popolno izdelavo vsakovrstne surove kože, katere izgotovim lepo in po ceni v najkrajšem času.

Tudi izdelujem častniške čepice po meri ter imam v zalogi prave znake za čepice, prave srbske polete, zvezde itd.

Ludvik Roth
krznarski mojster

Franco Jožefova cesta št. 3, I. nadstropje.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani, Prečna ulica št. 2/II.

Telefon števil. 15

prevzema pogrebe vseh vrst in vsa v pogrebno stroko spadajoča opravila v mestu in na deželi, dalje izvršuje ekshumacije in prepeljave v in iz Ljubljane z vozom in po železnici. — Velika zaloga najrazličnejših kovinastih in lesenih krst, na kar se posebej opozarja p. n. občinstvo z dežele.

Glavnica: 200,000.000 kron.

Rezerve okrog 150,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.

^{663 1}